

Dünya bakliyat sektörüne Türk tüccar yön veriyor

Dünya Bakliyat Birliği'nin başındaki ilk Türk Hakan Bahçeci, sektörün geleceğini DÜNYA okurları için anlattı. Dubai'de yaşayan Bahçeci, Mersin'de sorularımıza yanıtladı. Dünyada 65 milyon ton bakliyat üretimi yapıldığını anlatan Bahçeci, sektörün büyüklüğünün ise 100 milyar dolara ulaştığını belirtti.

Derya EĞRİCAN GÜLEÇ
MERSİN

Dünya Bakliyatçıları Birliği'nin ilk Türk başkanı Hakan Bahçeci, 2 yıllık başkanlığı döneminde dünyada bakliyat üretimi ve tüketimini artırmak, Dubai'de bir uluslararası bakliyat borsası kurmak ve tüm insanların ilgisini bakliyata daha çok çekmek adına bir günü Dünya Bakliyat Günü ilan etmek istiyor. Dünyada ve Türkiye'de bakliyatın geldiği son noktayı, sektörde yaşanan sıkıntılar, başkanlık dönemindeki hedeflerini ve Türk bakliyatçısını görmek istediği konumu Bahçeci DÜNYA'ya anlattı.

Dünya Bakliyatçıları Birliği'nin 1963'te kurulduğunu ve 2001'e kadar Avrupalı gıda şirketlerinin yönetiminde bir kuruluş olduğunu kaydeden Hakan Bahçeci, bu tarihten itibaren yaşanan finansal sıkıntılarını üyeleri düşünmeye yönelttiğini, Avrupa'nın bakliyat ticaretinin yüzde 90'ını kontrol etmesine rağmen yönetimin yüzde 90'ını kontrol etmesinin doğru olmadığı görüşünün yayılmaya başladığını anlattı. Bunun üzerine gerçek tüketici, ithalat ve ihracatçıların yönetime girmesine karar verilmesiyle 2001 sonrasında 2 yılda bir Hindistan, Çinli, Sri Lanka, Ortadoğu ve Afrika delegelerinin de yönetime girmeye başladığını belirten Bahçeci, "Bu değişim yeni bir kitle getirdi. Daha önce 150 delege ile düzenlenen konferanslara 500 delege katılmaya başladı. Son konferans 800 kişi ile yapıldı ve gelecek yıl yapılan toplantıya da en az bin kişi bekliyoruz"

dedi. Bu döneme kadar hep Avrupalı teknokratların başkanlık görevini yürüttüğünü kaydeden Hakan Bahçeci, bu dönüştürmenin ardından yüzde 73 gibi yüksek bir oy çoğunluğu ile ilk kez bir Türk'ün başkan seçilmesinin yanında ilk kez bir tüccarın da başkanlık yaptığını anlattı. Mayıs ayında görevi Arjantinli başkandan devraldığını dile getiren Bahçeci, tüccar olması nedeniyle birliğe farklı bir bakış açısı getireceğine inandığını çünkü her iki tarafı da, üretimin sıkıntısını da tüketimin sıkıntısını da yakından bildiğini dile getirdi.

Dikkat çekmeyen 100 milyar dolarlık sektör

Dünya çapında yılda 65 milyon ton bakliyat üretimi yapıldığını ve 100 milyar dolarlık bir sektör olmasına karşın bütüncül bir yapıya olmaması nedeniyle finans sektörünün dikkatini yeterince çekmediğini vurgulayan Hakan Bahçeci önceliklerini birlik ve bütünlüğü artırıp üretim ve tüketim sorunlarını çözmeye ayaracaklarını söyledi.

Finans çevrelerinin hububat sektörüne büyük ilgi gösterdiğini anlatan Bahçeci şunları söyledi: "Hububat sektörünün ilgi uyandırdığını iki nedeni var. İlki fiyat tespit mekanizmaları mevcut. Chicago Borsası'nda buğday, soya, mısırın altyapısı var ve fiyat tes-

pit mekanizması finans çevreleri için oldukça cazip. İkincisi de yine borsa olduğu için işlem hacimleri büyük rakamlarda."

Dubai'de uluslararası bir borsa düşünüyoruz

Bakliyat sektörünün kendi başına hareket etmesinin sıkıntısını yaşadığını ve bir bütünlük sağlamak adına Dubai'de Uluslararası Bakliyat Borsası oluşturmak istediklerini anlatan Hakan Bahçeci, bu konuda gerekli tedbirlerin alındığını ve 2 yıllık görev süresi içinde bir sonuç çıkarma hedefinde olduğunu belirtti. Bahçeci, Chicago'nun bakliyata sıcak bakacağını düşünmediğini vurgulayarak "Fiyat tespitini sağlarsak ciddi oyuncuları sektöre çekmiş, işlem hacmini yükseltmiş ve görünürlüğümüzü de artırmış oluruz" değerlendirmesini yaptı.

Kanadalı çiftçiyi de fiyatın yüksek olması nedeniyle mal alamayan Hintlileri de düşünmek zo-

runda olduğunu belirten Hakan Bahçeci, "Dolayısıyla üstlendiğim görevde bakliyat üretimini artıracak hamlelere öncelik vereceğim" dedi. Tüketim noktasında talebin Amerika ve Kanadalı gıda şirketlerine yöneleceğini kaydeden Bahçeci, bezelye unu, elyaf gibi liflerin gıda şirketleri tarafından kullanımının artırılması mücadelesi vereceğini söyledi. Nestle gibi büyük gıda şirketlerinin ürettikleri mısırlı gibi gıdalarda yüzde yarımlık formül değişikliğinin bakliyat tüketimini 150 - 200 bin ton artırdığına değinen Bahçeci, "O kısmı tatmin edersek biz de başta Rusya'da ve Kazakistan'da, Ukrayna'da, Afrika'da bakliyat üretimini teşvik ederiz" dedi.

Türkiye'nin şansı var

"Boyle bir gelişimde Türkiye kendisine nerede yol yaratabilir?" sorusunu da yanıtlayan Hakan Bahçeci, Türkiye'nin artık ticaretin ötesinde üretim noktasında ciddi bir şansı bulunduğuna dikkat çekti. Mercimek fiyatlarının dünyada 600-700 dolarların üzerine çıktığını belirten Bahçeci şu bilgileri verdi: "1980'lerin ortaları, 1990'ların başlarına kadar mercimek 200 dolarlara düşmüştü Türk çiftçi de bu noktada ekimi bırakmıştı. 400 dolar klasik seviyedir bu seviye 600-700 dolarlara çıktı. Nohut bin dolarların üzerinde. Fasulye yine bin dolarların üzerinde iş yapıyor. Bakliyatçıları kontratlı ekim yaptırabilir çiftçi de tüccar da mutlu olur. Devletin üretimi artırmaya için çok para koymasına gerek yok. Türk tüccar artık her konuda bilgi sahibi. Yeter ki koordinasyon sağlansın. Devlet yalnızca düzenleyici rol üstleniş yeter. Türkiye'de bakliyat üretimi artar."

Türkiye'de arazilerin çok küçük olması nedeniyle sıkıntı yaşandığını, çiftçiler arasında koordinasyon kuracak politikalar geliştirilip, kontratlı tarım yapılarak üretimin artırabileceğini belirten Bahçeci, Türkiye'nin üretimini artırmasının önündeki en büyük sıkıntının koordinasyon eksikliği olduğunu ifade etti.

Liman tarifelerinin yüksekliği rekabeti olumsuz etkiliyor

Türkiye'nin rekabet şansını MIP'nin liman tarifelerinin çok yüksek olmasının da azalttığına değinen Hakan Bahçeci, Singapur'da olduğu gibi Türkiye'de de liman tarifelerinin rekabetçi düzeylere getirilmesi gerektiğini söyledi. Bu sağlanıyorsa dahi Türk ihracatçıların Almanya'daki kimyaacıları birliğinin gemi acentelerine oturup tek blok halinde navlun anlaşması yapması gibi gemi acenteleri ile bir araya gelmesi gerektiğini kaydeden Bahçeci, "Gemi acentelerine gidip bizim şu kadar ton yükümüz var şu kadar konteyner kapasiteli. Üyelerimize en iyi rakamları verm diye anlaşma yapmalılar" dedi.

Amerika'daki tüketimi Türk doktor Mehmet Oz artırıyor

Amerika'da bakliyat tüketiminin giderek arttığına dikkat çeken Hakan Bahçeci, bunda ünlü Türk Doktor Mehmet Oz'un büyük rol oynadığını vurguladı. Mehmet Oz'un programlarının Amerika'da büyük ilgi uyandırdığını kaydeden Bahçeci, Oz'un diyetlerinin de bakliyat ağırlıklı olması nedeniyle Amerikan halkı arasındaki bakliyat tüketiminin gün geçtikçe arttığını belirtti. 2002'den bu yana Amerika'da yüzde 4'lük tüketim artışı yaşandığını belirten Hakan Bahçeci, şu bilgileri verdi: "Tüm dünyada bakliyatın faydaları anlaşılıyor. Hayvansal protein yerine bitkisel protein tercih ediliyor. Üstelik ette zaman zaman deli dana, kus gribi, sap hastalığı gibi sıkıntılar da çıkabiliyor. Bitkisel protein ise obeziteye karşı mücadele ve diyabet hastalığında çok önemli bir gıda maddesi. Özellikle Kuzey Amerika'da ciddi bir dönuş var. Artık Amerikalı yardım kuruluşları yardım paketlerindeki soya ve mısır çıkardı tamamen bakliyata döndü."